

GLAS NARODA

List slovenekih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1944 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 226 — Štev. 1 VOLUME LIL. — LETNIK LIL.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 20, 1944 — PONEDELJEK, 20. NOVEMBERA, 1944

Tel: CHelsea 3-1242

REGENTSTVO ZA JUGOSLAVIJO

Narodni osvobodilni svet maršala Tita in jugoslovanska zamejna vlada v Londonu sta se sporazumela, da bo v kratkem v Jugoslaviji postavljen regentstvo in da bo po vojni takoj ljudsko glasovanje (plebiscit), s katerim bo narod odločil, ali se bo kralj Peter vrnil na prestol ali ne.

Poročano je, da je bil maršal Tito izbran za ministerskega predsednika nove vlade, ki bo imela 28 članov, ki bodo predstavljali narodno osvobodilno gibanje in zamejno vlado. Dr. Ivan Šubašić, ministrski predsednik zamejne vlade, je eden izmed treh regentov.

Za vsako izmed šestih pokrajin bo imenovan po en državnemu ministru, kakor so bili pred vojno bani.

Maršal Tito je v Moskvi, dr. Šubašić pa bo tudi v kratkem prišel. Naznani bo prišlo najbrže iz Moskve, kadar bosta maršal Tito in dr. Šubašić govorila z maršalom Staljinom in vnapnjim komisarjem Kolutovom.

ANGLEŽI POMAGAJO PARTIZANOM

Angleško vojaštvo, komando in padalci, pomagajo jugoslovanski osvobodilni vojski in maršalu Tita in albanским partizanom, da preženejo sovražnika iz obrežnih dežel.

Zavezniški glavni stani v Sredozemlju je sporočilo, da se angleške čete bjejo s sovražnikom v Hercegovini in v Črni gori ob strani jugoslovanskih partizanov, ki neprestano napadajo nemške vojake s e Nemecem, Exchange Telegraph sporoča, da je angleška artilerija razbijala šest trdnjav ob severnem obrežju Kotorskega pristanišča.

Ko so jugoslovanski partizani 20. oktobra osvobodili Dubrovnik, je polkovnik J. R. J. MacNamara, ki je član angleškega parlamenta, na majhnem motornem čolnu, s katerim se je peljal med gosto posejanimi minami, v Gruž in se je pogodil s partizanskimi voditelji za izkreanje močne angleške armade. Ob istem času pa je nek angleški zračni častnik na konju prišel v notranjost dežele, da si izbere kraje za letališča.

"Ako narodi želi, da se vrne, bo tako povedal," je rekel kralj Peter. "Ako noči kralja, tedaj bom sprejel vse mesto, ki bo dobro za mojo domovino in moj narod. Narod je prvi."

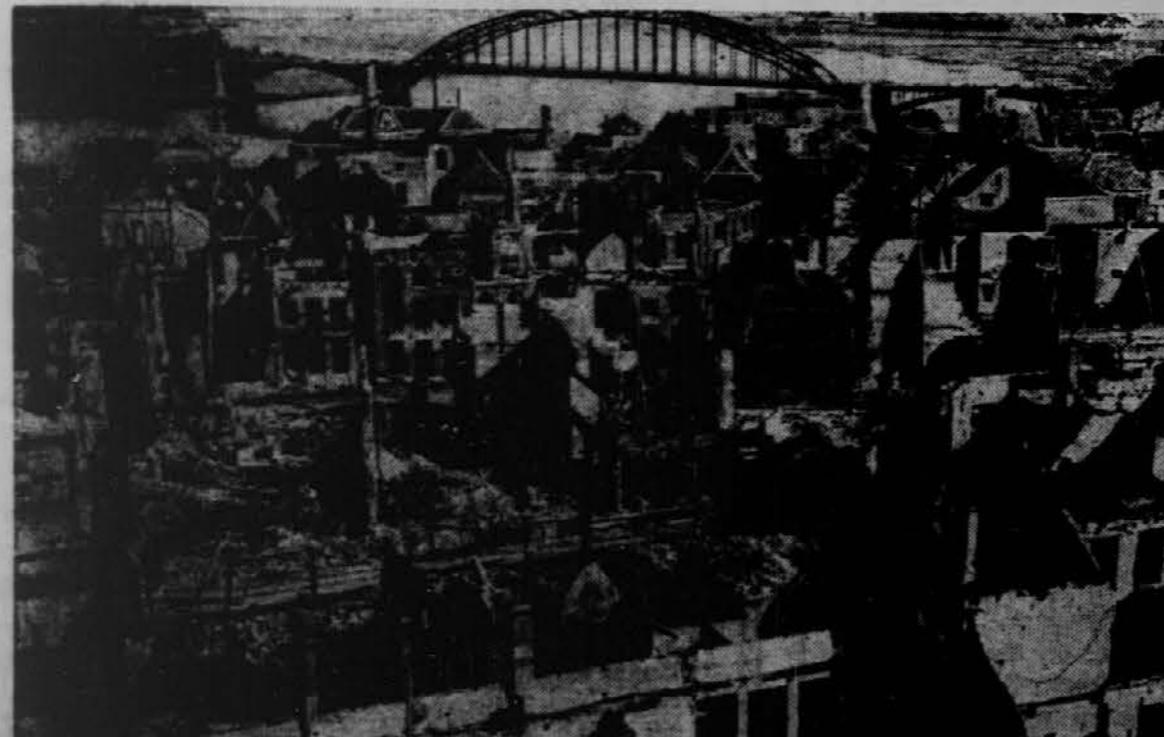
TITO PROSI ZA VOJAŠKE KAPLANE

Maršal Tito je prosil jugoslovansko vlado v Londonu, da mu pošlje 20 vojaških kapelanov, katoliških in pravoslavnih, da bodo nameščeni v njegovi osvobodilni vojski.

Kar se tiče katoliških du-

Poročilo pravi, da so bila

IZ BOJEV NA HOLANDSKEM

Na sliki je holandsko mesto Nijmegen, ki so ga nemški in zavezniški topovi skoro popolnoma porušili. Zadej pa je most čez Reno, ki je ostal nepoškodovan.

METZ JE OBKOLJEN

Nemci se umikajo pred prodirajočo armado generala Pattona proti Saaru. Obenem pa je ameriška armada sklenila obroč okoli Metza in mesto je popolnoma obklojeno. V mestu in v okoliških trdnjavah je mogoče ostalo še kakih 3000 Nemcov.

Poročila s fronte naznavajo, da so Nemci iz Meaza ustreljali vse svoje najboljše čete in pustili samo Himmlerjeve domobranice, katere gonijo v boj SS častniki.

Celo noč do zdognjega jutra so Nemci skozi ozko odprtino odhalili iz mesta in ceste so bile natlačene vojaštva in vstopnišči vozil. Nepretrgane vrste so se pomikale proti Saarbrueckenu in proti dolini Saara. Ko se je zdamilo, so bombariki med umikajočimi se Nemci imeli svojo veliko žetev. Po cestah in poljih ležijo mrtvi nemški vojaki, razbiti topovi in vozovi.

Med nemškimi ujetniki niso več močni in živati vojaki, kot so bili nekdaj, temveč se jim vidijo, da so zanemarjeni in mnogi razepani. V trdnjavah Borny, severno od Metza so Amerikaneci našli več ruskih topov. Med ujetniki je bil tudi komaj 14 let stari fant, rekel pa je, da je star 18 let. Toda briti se mu še ni treba.

V trujavi Magny, v bližini Metza, je bilo med ujetniki 45 mestnih policistov, ki so bili prisiljeni bojevati se z armado. Med ujetniki je bil mnogo domobranec, katere je Himmler še pred nekaj tedni poklical pod orožje in ki so večinoma stari nad 45 let. Tački so vojaki, ki so bili puščeni, da branijo Metz, najboljša armada pa se je umaknila proti vzhodu.

Okoli Metza je še šest trdnjav, ki se še vedno branijo, toda tudi obklojene. Metz je pogajanja polkovnika MacNamare uspešna in angleška armada se je izkreala.

BOJI V ITALIJI

Po zamrznjenem potočju Monte Fortino je poljska armada zapletena v silno vročo boje z Nemci in je odšla že več sovražnih protinapadov. Monte Fortino je 700 čevljev visoka gora, pet in pol milje južno od Faenze in se proti severu spušča v padško nižino.

8. poljska armada je udarila

na milje vzhodno od Monte

Fortinog in je zavzela vas Gol-

faro, toda Nemci še vedno si

lovito napadajo Monte Forti-

no.

Severno od te fronte angleška osma armada prodira ob

cesti št. 9 v smeri proti Bolon-

gi. Boji za Budimpešta-Miškole

železnicu so slični bojem z a

Varsava-Biljališčko železnicu

poleti, ko so Nemci črto toliko

časa držali, da so zgradili novo

obrambno črto, ki je v resnici obrambna črta za Varšav-

vo.

Poročila iz Berlinia in iz Mo-

skve pa naznavajo, da sedaj

Rusi Nemcem iz dajo toliko

časa, da bi mogli postaviti ka-

ko novo obrambno črto ob Bu-

dimepešta-Miškole železnicu.

Zavzetjem Gyongoyosa so

Rusi iztrgali Nemcem iz rok

že prejcešnjem del močne obram-

bne črte ob železnicu in zavze-

majo kraje pred Miškolem,

ki je močna nemška terdinja

80 milje severovzhodno, od Bu-

dimepešte. Ruski topovi obstre-

lijujo Hatvan, 22 milje severo-

vzhodno od Budimpešte. Ber-

linski radio naznavja, da je

maršal Malinovski na 80 mil-

dolgi fronti postal v boj pol-

miljona vojakov.

Na severnem koncu vzhodne

fronte v Vzhodni Prusiji, se

Nemci trdrovratno drže in Ru-

si morajo razbiti eno trdnjav-

vo za drugo. Sinoči je nemški

radio sporočil, da nemški vr-

hovno poveljstvo pričakuje,

da bodo Rusi na severni fronti

vsak čas pričeli zimsko ofen-

zivo, kajti tla so že popolno-

ma zamrznila.

Moramo kupiti več Vojnih bondov!

ŠESTO VOJNO POSOJILJE JE ZA VAS KLIC POD OROŽJE

- * da pomagate kupati orožje za zmago ...
- * da bo dobljena popolna zmaga ...
- * da pomagate pripeljati fante nazaj v ameriško življenje ...
- * da pokažete, kaj znamo napraviti ...

KUPITE NAJMANJ ŠE EN VOJNI BOND ZA \$100 poleg Vašega običajnega nakupovanja, SEDAJ tekom kampanje za Sesto Vojno Posoilo!

Rusi obkoljujejo Budimpešto

Rusi so saj začasno opustili namen zavzeti Budimpešto s frontalnim napadom. Strateško središča na Madžarskem je bilo prestavljeno 43 milij severovzhodno od madžarske prestolice, kjer je rdeča armada zavzela močno utrjeno železniško križišče Gyongyos.

Nemci kažejo precej veliko moč na desnem krilu druge ukrajske armade maršala Malinovskega, v-led cesar hoče Malinovski najprej zdrotiti to armado, predno bo s frontalnim napadom skušal zavzeti Budimpešto.

Gyongyos je ob Budimpešti-Miškole železnicu nekako sred med obema mestoma. Russi sedaj drže večino te železniške proge, nekaj je pa še vedno v nemških in madžarskih rokah. Russi pa morajo zavzeti celo progo, predno bodo mogli Budimpešto odrezati od severa.

Boji za Budimpešta-Miškole železnicu so slični bojem z a Varsava-Biljališčko železnicu poleti, ko so Nemci črto toliko časa držali, da so zgradili novo obrambno črto, ki je v resnici obrambna črta za Varšavovo.

Poročila iz Berlinia in iz Moskve pa naznavajo, da sedaj Russi Nemcem iz dajo toliko časa, da bi mogli postaviti kačo novo obrambno črto ob Budimpešta-Miškole železnicu.

Zavzetjem Gyongyosa so Russi iztrgali Nemcem iz rok že prejcešnjem del močne obrambne črte ob železnicu in zavzemajo kraje pred Miškolem, ki je močna nemška terdinja 80 milje severovzhodno, od Budimpešte. Ruski topovi obstrelijujo Hatvan, 22 milje severovzhodno od Budimpešte. Berlinski radio naznavja, da je maršal Malinovski na 80 milj dolgi fronti postal v boj pol-

miljona vojakov.

Na severnem koncu vzhodne

fronte v Vzhodni Prusiji, se

Nemci trdrovratno drže in Ru-

si morajo razbiti eno trdnjav-

vo za drugo. Sinoči je nemški

radio sporočil, da nemški vr-

hovno poveljstvo pričakuje,

da bodo Rusi na severni fronti

vsak čas pričeli zimsko ofen-

zivo, kajti tla so že popolno-

ma zamrznila.

OD MERKI

Meso in maščobe:

Rdeče znamke A8 do Z8 in A5 do P5 so veljavne za nedoločen čas.

Sadje in zelenjava v kantah

Modre znamke A8 do Z8 in

A5 do W5 za nedoločen čas.

Vsaka znamka je veljavna za

10 točk.

Sladkor:

Znamke od števil. 30 do 34

so veljavne za pet funтов slad-

korja za nedoločen čas.

Znamka št. 40 je veljavna za pet

funтов za vknhanjanje do 28.

februarja, 1945.

Čevlji:

Letaški znamki št. 1 in 2

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenian Publishing Company, (A Corporation)
Franak Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 51st YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisements on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDROUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenki sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: Chelsea 3-1242

6. Vojno Posojilo

Danes, 10. novembra se prične kampanja za šesto vojno posojilo, ki mora prinesi v zvezno blagajno najmanj 14 milijard dolarjev. Državi New York je določena kvota 30%, to je \$3,237,400,000. Banke in razna trgovska podjetja bodo morala kupiti bondov za \$1,400,000,000, za zaostali znesek pa bodo morda kupiti bonde posamezniki.

Vsota 14 milijard dolarjev mora biti nabранa, ako hočemo nadaljevati vojno z Nemčijo in Japonsko do zmagovalnega konca.

Kot kažejo veliki uspehi zavezniških armad v Evropi, bo vojna z Nemčijo mogoče že v nekaj mesecih končana, toda končana bo samo ena vojna, kajti vojevati se moramo še z Japonsko in ta vojna bo najbrže še zelo dolga.

Vojna zahteva velikanske vseote denarja in mi, ki smo ostali doma, moramo skrbeti za to, da bo dovolj denarja za orožje, municio, živež in za vse druge potrebuščine za naše vojake, ki se borijo za demokratsko svobodo celega sveta in pri tem stavljam v nevarnost svoje mlado življenje.

Moderno orožje je zelo drago. Tako veja največji bombnik, takoimenovana super-trdnjava B-29 okoli \$600,000; bombnik P-47 \$50,000, tank M-4 velja \$64,417. Bombnikov, tankov, topov je treba na tisoče in velikanske zaloge drugočesa. Vse to zahteva velikanske vseote.

Razenjenev je mnogo, za katere je potrebo zgraditi nove domišnice, potrebna so zdravila itd. Za vse to je treba ogromne vseote denarja.

Ako pomislimo, da imajo Združene države pod orožjem blizu 12 milijonov vojakov, tedaj si lahko predstavljamo, ko liko denarja je treba za njihovo vzdrževanje in za orožje, ki ga rabijo proti sovražniku.

Prva naša dolžnost je, da tokom kampanje za šesto vojno posojilo ne mislimo na to, da bo Nemčija kmalu premagana. To bi bil naš največji greh, kajti ostane še druga zelo nevarna in trdoživa sovražnica Japonska, ki se bo po mnemju vojaških strokovnjakov branila mogoče še dve, tri leta ali najmanj eno leto.

Naši sinovi, bratje, očetje in drugi sorodniki so v Franciji, na Holandskem, v Italiji in na Pacifiku. Na nje moramo misliti, kadar so naprodaj bondi za šesto vojno posojilo. Z denarjem bomo podprtli njihove nadčloveške napore, pri pomogli pa bomo tudi, da bo vojna temprej končana in se bodo naši sinovi, bratje, očetje in drugi tem prej vrnili med nas.

Japonska ima sedaj armado 4,000,000 vojakov, v rezervi pa jih ima še dva milijona, ki se niso bili poslanji na fronto, ki pa so popolnoma izvežbani. Poleg tega more Japonska se podklicati 1,500,000 novinov v starosti od 17 do 20 let.

Japonska zračna sila narašča. Orožje dela na milijone domačega prebivalstva, na milijone pa jih je podjavljeno in morajo za japonsko armado delati kot sužnji. Zato Japonec ne primanjkuje in tudi ne bo še tako hitro manjkalo orožja.

Nasi vojaki, ki se borijo na Pacifiku že skoro tri leta, vedo, da je japonski vojak silno trdoživ in da se bori do zadnjega. Bore se pa zato tako trdrovratno, ker še vedno pričakujejo, da se bomo mi naveličali vojne, da se bomo izmučili in bomo sklenili pogajalni mir, ki bi bil za Japonsko poveljen.

Mi pa hočemo biti ravno tako vstrajni v bojevanju, kot so Nemci in Japonci in smo skupno z našimi zavezniški trdnodoločeni, da razbijemo in uničimo naciistične in fašistične armade in svobodo ljudstevim narodom prinesemo svobodo, da bodo živelj boljše kot pa so živelj vso dolga prejšnja leta.

Borimo se za boljše sporazumevanje med narodi, za prijateljske odnose med narodi, za svobodo.

Za vse to je potreben denar, zato skrbimo, da bo vsak po svoji moći kupil kar največ bondov šestega vojnega posojila. Naj bo naš trden sklep, da bomo kupili najmanj en bond za \$100.

NOVA IZDAJA

Hammondov

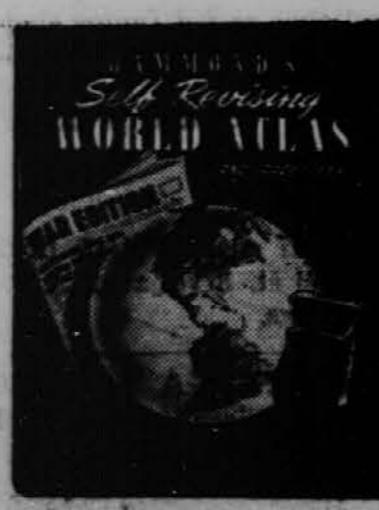
Svetovni Atlas

V njem najdete zemljevidne vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti danes načinom poročilom.

Zemljevidi so v barvi.

Cena 50 centov.

Naročite pri: "G L A S U N A R O D A", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Nemški izgledi pred zimo

Napisal Pat Frank

Misel, da bo vojna bržas tražala skozi vso zimo more imeti le malo utehe in zadovoljstva za Nemce — bodisi civilne ljudi, bodisi vojske — izvenčni edino le one, katerih življenja so itak že izgubili, radi zločinov, kateri imajo na vesti. Samo oni, ki niso vredni, da ostancijo živi v društven poštenih ljudi, bodo gledali na možnost te zadnje zime v vojni z občutki, ki ne bodo le gol strah in groza pred tem, kar se bliža.

Izid vojne je sigurn, tako nedvoum, da bi se vojna končala kar naenkrat, ako se priperi Nemcem nesreča na enihovih front. Kljub temu ohrabnemu strategičnemu položaju pa utegne Nemčija izzadati se skozi vso zimo, ako bodo imeli Hitlerjevi generali le malo sreče in ako bo zima došla huda, da bo onemogočila vse vojaške operacije velikega obsega. Skoro vsi vojaški strokovnjaki, ki poznavajo položaj, so tega mnenja. Nekateri izmed njih zagovarjajo celo prepričanje, da je to verjetno.

Obenem pa so vsi tudi tega mnenja, da bo ta zadnja zima vojne prizadejala Nemčijo strahovite udare, in da bo Nemčija po tej kampanji čisto drugačna kot sedaj. Mesto moderne države z ogromnimi industrijskimi napravami bo postala opustošena pokrajina polna razvalin in uničenja. Historična groza bo vladala v tej poslastni pokrajini smrti. Skozi vso to zimo bodo zavezniški uporabljali svoje zračne armade in bodo prvič izkoristili vse možnosti svoje velikanske zračne premoči, prvič, prav do zadnjega. Zdaj jim bo dano, da izkoristijo svoje zračno orožje v onem smislu, in po obeh smernicah, katere sta zavrtala Billy Mitchell in General Arnold — namreč kot orožje popolnega in definitivnega uničenja.

Nikdo ne bo presenečen, kako bodo uspeli zavezniški to zimo, da vržajo na nemške cilje petkrat tako velik tovor bombov, kot zadnja leta. To številko sem si sam izmisliš, toda ta ravnina je treba na dejstva, katera vam morem povediti:

1. Lani so bile zračne operacije napram Nemčiji še preej omajene med drugim tudi radi razpoložljivega prostora za letališča. Napadi so se vršili iz baz Angliji, južnih predelov Italije in iz nekaterih baz v Severni Afriki. To zimo pa bodo imeli zavezniški na razpolago vsa letališča v Franciji in Belgiji in poleg tega še letališča v Rumuniji, na Poljskem in v baltskih državah in morajo tudi že v severni Italiji.

Prva in poglavitna naloga zavezniškega letalstva, angloameriškega zrakoplovstva in Rdeče zračne sile — namreč zlomit hrbitenico nemške Luftwaffe — je že najmanj napold izvedena in videti je skor si gurno, da bo kmalu izpolnjena. Druga naloga pa je popolno uničenje vseh sredstev za vojno — izvajevanje druge nalage omogočuje še popolni poraz nemške zračne sile, torej izpolnitve prve-naloge. Toda ko bo to storjeno, bo tudi konec nemške vojne industrije le se vprašanje časa.

Ako se nahaja v nemškem glavnem stamu še nekaj takih generalov, ki imajo nekaj vojaške postenosti v sebi, morda vedeti z vso jasnostjo, da bo nadaljevanje vojne skozi zimo pomenilo za njih dejelo le popolno uničenje in nič drugega. Vedeti morajo, da bo ta zadnja zima pogubila Nemčijo in pogurala njeno prebivalstvo na stopnjo — tudi v gospodarskem pogledu — ljudi živečih v kameni dobi.

ONA.

3. Od zdaj naprej ni več takih krajev v Nemčiji, na katerih ne bi mogli udarjati — da ne govorimo o težkih bombniških — sredini težki in celo tudi lahki aparati kot letala strmo-

JOHN BUNKO
Pogrebni in Embalmer
437 East 5th Street New York

DOSTOJENI POGREB ZA \$150.

Dostopni počitki.

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIĆ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolih poglavjih opisan 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do danega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezana.

13 poglavij — 413 strani

**K N J I G A R N A
SLOVENIC PUBL.
C O M P A N Y**
216 W. 18th Street
New York 11

SLOVENSKI VOJAK PADEL

Vojni urad je brzojavno javil Mr. in Mrs. Frank in Mary Pire, stanujoči v Winfield, L. L. N. Y., da je njihov sin Edward Pire, padel na bojišču v Franciji.

Pokojni Eddy je bil jedva star 19 let, ter je bil dokler nivedel v armado strica Samuela aktiven član Slovenskega Tamboškega Zbora v Brooklynu, N. Y., bil je vsestransko prijavljen in spoščovan od vseh, ki so poznali vsled svojega mirnega znaka.

Naj mu bo ohranjen bla g spomin ter naj v miru počiva.

Preostalim pa moje iskreno sožalje.

A. F. Svet.

PRAVIM PRIJATELJEM

To je zate — moj prijatelj, Zate — Janez, Tone in Andrej;

Zate — Miha, Jernej in Matija —

In zate — Nace, Francej in Tobija.

Nekdo, Ti na sreči trka...

No, le pojdi in poglej;

Ker čakanje, je slab ustvarjatelj,

Saj že čakal si dôzda.

Mogoče je Micka, Rezka, al' Marjanca...

Pavla, Tončka, Poldka al' Angela,

Jer'ca, Dana, Zlata, Ela,

Ki vedno v sreču, je vesela

In danes trka, na tvoja srčna vrata.

Da nekoga, bi gorja otela.

Ne pusti jo, da žalostno odide;

Praznili rok in nadleg'vana,

Ker prosi zaanje — čeprav neznamna,

Da nium pomoč, v roke pride.

Ce pa Ti, se boš na pot podal,

In, toliko poguma skupaj zbral,

Da, za reveže, darov b' nabral.

Pa obrni te vrstice pumcam,

In potrakaj na njih vrata, v sreču...

Prav gotovo, se ti odpre.

Ce je tvoje mesto, Seranton,

Pittsburgh, San Diego,

Denver, New York ali

Trenton,

San Francisco al' Chicago,

Wilkes Barre, Detroit al'

Johnstown,

Forest City al' Youngstown,

Cleveland, St. Louis al'

Hoboken;

Vsepovsod vas klič glas —

Za pomoč, je zdaj res čas.

Odlašanje, je slab ustvaritelj...

Daj za revcke — zdaj, prijatelj!

ONA.

(226-222)

RAZGLEDNIK

ORGANIZACIJA FAŠISTIČNE

"DEMOKRACIJE"

Ze pred par meseci smo počeli, da nameravamo preostati fašisti zadnjeevropskih držav v svetu svoje lastne rešitve ustanoviti stranko takozvane fašistične "demokracije". Poročali smo tudi, da je njihov namen ustanoviti to stranko v deželah, kjer je prebivalstvo po večini katoličke veroizpovedi, tako da bi ta stranka bila nekak mednarodna in končno prispevala na krmilo v Italiji, Franciji, Španiji in tudi v Portugalu.

Na podlagi teh dejstev pričelo je londonsko časopisje pisati članke, glasom katerih je Francov namen, da postavi "fašistično-katoličke" stranke, delovali proti vplivu Anglije v zapadni Evropi in delovali ob sredozemskem obrežju

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(12)

"Anton, da, da, hiti! Poglej, dosti jih je še, ki niso že nič dobili!"

Mlakarju se je stenil obraz. Srdito je pogledal proti očetu, a šel je vendar dalje...

Ko je bilo rešeto prazno in je bila pijača pošla, so se začeli ljudje razhajati. Ker se gospodar ni spomnil, je zaklicala dekla temu in onemu: "Bog plačaj!" Tudi starji Mlakar se je oglasil včasih s slabim, onemoglim glasom. Zunaj pa se je začela zopet sodba nad Mlakarjem.

"Saj mu ni nič za ženo! Ali ste ga videli, kakor mirno in ponosno je stopal semtretja? In na njegovem obrazu ali je bilo zaznati kaj žalosti?"

"Z Vrtačko pa le ni govoril!" se potegne nekdo zunaj.

"Govori se z besedo, pa tudi s pogledom," ugovarja drug. "Jaz sem videl, kar sem videl in prepričan sem, da ne bo nobena druga gospodinjila pri Mlakarju nego Vrtačka. Zapomnite me, kaj sem vam povedal!"

"O, v tej hiši pojde še vse navzkriž, še vse navzkriž," zavajka postarna ženica. "Taka zapravljivka, kakor je ta Vrtačka! Že zdaj popiva in se posebka. Zato je tako debela in rdeča! Kaj menite, prazna vrteča ne stoji po koncu. Saj je njen rajniki mož vendar nekaj imel, ko jo je vzel, a zdaj pri hiši ni nič, nikjer nič, kot sam dolg. Saj bi tudi ne bil umrl še Adam, ne, če bi ga ne bilo to jedlo in grizlo! . . . Črez nekaj časa bo pa pri Mlakarjevih ravno tako kakor je zdaj pri Adamovi. V širinajstih dneh, pravijo, da bodo že prodajali Adamovo posestvo!"

"E, to se bo zavleko takoj preko Božiča in Novega leta," pripomni mlad mož. "Baš prav, da pojde Vrtačka iz enega stanovanja v drugo!"

"Oh, srečo pri ima, srečo, ta . . . ta . . . kaj vem, kako naj bi ji rekla, da bi bilo bolj prav," toži dalje prejšnje ženice. "Vidite, poštene ženske so na svetu, pa ne pridejo nikamor, ta pa . . . Oh, Bog se nsmili, no! Za Mlakarjevo hišo mi je pa vendar hudo! Nikdar dolgo in vsega bo manjšalo, najbolj pa preljubega mira! In tega se pri hiši še najteže pogreša! . . . Poznam jaz to Vrtačko in vem, kaj zna! . . .

Ce bi bil Mlakar vse to slišal, bi se gotovo ne bil malo jezil, a če bi se bil vprašal, li ljudje lažajo, bi fil moral reči, da ne. Toda tudi tako prepricanje bi ga ne bilo odvrnilo od njegovega sklepa! Strast je vladala v njegovem srcu in nič ga ni moglo odvrniti od tega, kar se je bil namenil.

Migli, ki so mu rojile že prvi dan njegovega vdovstva po glavi, so popolnoma opravicevale govorice, ki so se pletle pri ljudeh o njem. Že danes je delal načerte, po kateri poti dospe do tega, po čemur je tako dolgo koprnel. Počakati je bilo seveda še malo treba, počakati še iz enega in drugega vzroka, a potem . . . Naj le govore ljudje, naj se le upira oče! . . .

Namenil se je bil, da bode očital očetu, ker se je bil oglasil in ga je podil od Vrtačke. Toda premislil si je. Saj je vedel, da bosta imela še besede zaradi njegove izvoljenke in da bode še prilike dovoli, da si ohladi jazo. Zdaj je bil očitno močnejši in čakal je lahko! . . .

Mirno se je spravil Mlakar k počitku na večer tistega dne, ko so mu bili odnesli iz hiše prvo ženo, mirno kakor bi se ne bilo prav nič zgodilo. Prihajala mu je na misel rajnica, toda le toliko, v kolikor mu je spomin nanjo vzbujal nadto, da se mu zdaj izpolnijo toliko časa zadrževane želje. On ni nujes pogrešal v hiši, njemu je bilo lahko pri sreu. Vedel je, da je bila rajnica pridna, vedel, da je bila v vsakem pogledu vzor za zakonska žena, toda vse to ni imelo v njegovih očeh nobene vrednosti in zavedel se je samo tega, da jo je bil vzel zoper svojo voljo in da je zdaj prost. Miren se je vlegel k počitku in mirno je zaspal . . .

Njegovi mali hčerkki pa se je še vedno trgalio sreča in ni mogla zaspasti. Pisana mati — ta jo je strašila, da ni prila do miru! One besede so ji bile pretresle mozeg in ni jih mogla pozabiti. Pisana mati — kakšna mora pač biti? To vprašanje ji je neprehonomo trepetalo v srcu, trepetalo pa uznica. Čudne podobe so vstajale pred njenimi očmi, ena nepriznatevješa od druge. In hipomu se dvigne tam ob vznova njene postelje velika ženska zlobnega pogleda, našemarjena z nenavadno, pisano obliko. Taka mora biti pač pisana mati! Drugače bi se ji ne reklo pisana mati! In začela ji je groziti ta grda ženska! — Bog sam vedi zakaj! Srdito je dvigala pesti in njene roke so rastle in rastle . . . Že so bile pri nji, da jo pograbijo, a tedaj je zakričala:

"Dede, dedek!"

Dede, ki je imel svoje ležišče ob peči in ki je le malo kdaj spal, se oglaši:

"Kaj ti je, Anica? Zakaj kličeš?"

"Hoče me!"

"Kdo te hoče?"

"Ona . . . tista . . . pisana mati!"

"Mirna budi, Anica, mirna! Kje boš videla zdaj po noči pisano mater?"

"Tu pri postelji je!"

Starček je potegnil vžigalico po peči, da bi deklete posimir. Posvetilo se je.

"Na, kje vidiš koga?"

Anica se je oddahnila, ko se je prepričala, da se je motala. Tudi zaspala je nato. Toda njen spanec ni bil krepilno. Tudi v spanju je videla pisano mater in tudi v spanju je klicala večkrat na pomoč. Dede, ki je imel udno bolezni in se je težko plazil sestrelja, je imel velik križ z njo. Moral si je pomagati s tem, da jo je klical tako dolgo, dokler je ni klical iz nepriznatenih sanj.

(Nadaljevanje prihodnjek)

ZA JUGOSLAV WAR RELIEF

(Nadaljevanje z 3. strani.)

nabrala in odpolala v New York 10 zabojev raznega oblačila.

Tajnik podružnice st. 15 v Springfield, Ill., brat John Goršek st. je poslal vsoto — \$294.65, katero so nabrali John Goršek, starejši, John Goršek, mlajši, Blaž Strukelj, Julia Krmelj, Anna Ovea, John Močnik, Antonia Church in Rosine Zaverl. Dalje so v tej naseljnični oblasti in odpolali v New York 8 zabojev razne oblike in 1 zaboljev. Stroški za pošiljanje teh zabojev znašajo \$52.57, kar bo plačalo društvo st. 47, SNPJ.

Rojak Andy Papesh iz Dillon, Mont., je poslal \$10, John Kosce iz Eatona, N. Y., pa \$20. Sestra Mary Omeje, Valley, Wash., je poslala \$20, od sebe \$5, za Mrs. A. Justin pa \$15. Tajnica Kluba Bled v Chicagu, sestra F. Medizer, je poslala \$10 kot darilo kluba. Na Južni strani Chicaga pa je brat Peter Vrhovnik daroval \$10. Njegova soprga Mary je tudi zbrala, oprala in pošila precej dobrega oblačila ter izročila SANslovemu tajniku.

Mrs. Frances Prosen in Mrs. Geo. Kokal iz Alix, Ark., je poslala že tretjo pošiljko blaga; med tem 2 funta šivank in sukanec.

V Cleveland, O., je ustanovljen poseben odbor, sestojec iz zastopnikov naših podružnic. JPOSS postojank in Progressivnih Slovensk, ki zbirajo denarne prispevke in blago s taborom domovino. Do sedaj so se najbolj odlikovali Progressivne Slovenke, ki so odpolale že več tonov blaga.

Ni manj ne zaostaja čekaška naselbina, kjer so naše žene pridno na delu. Te di odpošljajo več ton blaga. Enaka poročila dobivamo iz mnogih drugih naselbin.

Nemogoče je omeniti vse naselbine, ki so aktívne in naši relifični akciji, še manj pa vse posamezne, ki so prispevali ali pomagajo pri nabiranju in z delom. Lokalne odbore prosimo, da to storijo, če le mogoče.

Namenil se je bil, da bode očital očetu, ker se je bil oglasil in ga je podil od Vrtačke. Toda premislil si je. Saj je vedel, da bosta imela še besede zaradi njegove izvoljenke in da bode še prilike dovoli, da si ohladi jazo. Zdaj je bil očitno močnejši in čakal je lahko! . . .

Mirno se je spravil Mlakar k počitku na večer tistega dne, ko so mu bili odnesli iz hiše prvo ženo, mirno kakor bi se ne bilo prav nič zgodilo. Prihajala mu je na misel rajnica, toda le toliko, v kolikor mu je spomin nanjo vzbujal nadto, da se mu zdaj izpolnijo toliko časa zadrževane želje. On ni nujes pogrešal v hiši, njemu je bilo lahko pri sreu. Vedel je, da je bila rajnica pridna, vedel, da je bila v vsakem pogledu vzor za zakonska žena, toda vse to ni imelo v njegovih očeh nobene vrednosti in zavedel se je samo tega, da jo je bil vzel zoper svojo voljo in da je zdaj prost. Miren se je vlegel k počitku in mirno je zaspal . . .

Njegovi mali hčerkki pa se je še vedno trgalio sreča in ni mogla zaspasti. Pisana mati — ta jo je strašila, da ni prila do miru! One besede so ji bile pretresle mozeg in ni jih mogla pozabiti. Pisana mati — kakšna mora pač biti? To vprašanje ji je neprehonomo trepetalo v srcu, trepetalo pa uznica. Čudne podobe so vstajale pred njenimi očmi, ena nepriznatevješa od druge. In hipomu se dvigne tam ob vznova njene postelje velika ženska zlobnega pogleda, našemarjena z nenavadno, pisano obliko. Taka mora biti pač pisana mati! Drugače bi se ji ne reklo pisana mati! In začela ji je groziti ta grda ženska! — Bog sam vedi zakaj! Srdito je dvigala pesti in njene roke so rastle in rastle . . . Že so bile pri nji, da jo pograbijo, a tedaj je zakričala:

"Dede, dedek!"

Dede, ki je imel svoje ležišče ob peči in ki je le malo kdaj spal, se oglaši:

"Kaj ti je, Anica? Zakaj kličeš?"

"Hoče me!"

"Kdo te hoče?"

"Ona . . . tista . . . pisana mati!"

"Mirna budi, Anica, mirna! Kje boš videla zdaj po noči pisano mater?"

"Tu pri postelji je!"

Starček je potegnil vžigalico po peči, da bi deklete posimir. Posvetilo se je.

"Na, kje vidiš koga?"

Anica se je oddahnila, ko se je prepričala, da se je motala. Tudi zaspala je nato. Toda njen spanec ni bil krepilno. Tudi v spanju je videla pisano mater in tudi v spanju je klicala večkrat na pomoč. Dede, ki je imel udno bolezni in se je težko plazil sestrelja, je imel velik križ z njo. Moral si je pomagati s tem, da jo je klical tako dolgo, dokler je ni klical iz nepriznatenih sanj.

(Nadaljevanje prihodnjek)

MONDAY, NOVEMBER 20, 1944

MOŠKO DELO Help Wanted (Male)

POMOČNIKI
ISKUŠENI IMAO PREDNOST, PA NI POTREBNO
VISOKA PLAČA — STALNO DELO
B. & S. BRONZE FOUNDRY, INC.
39-17 — 22nd St., L. I. CITY
Blizu Queens Plaza postaje.
(222—227)

**SPOŠNI DELAVCI
DELAVCI PRI PEČEH**
80c na uro — 28½c na uro.
Poldružna plača za nadurno delo.
5 DNI NA TEĐEN
Menjavače se delo — Stalno delo.
Počitnice s plačo.
Vprašajte:

S. B. THOMAS, INC.
33-01 Queens Blvd.
L. I. C.
(222—228)

MOŠKE SE IŠČE
DOBRI DELAVSKI POGOJI
STALNO DELO
POVOJNA PRILJOZNOST
ADVANCE VENTILATING CO.
672 6th Ave., N. Y. C.
(222—229)

KROJAČI
STALNO DELO — DOBRA PLAČA
40 UR — PRIJETNE DELAVSKE
RAZMERE
KARINSKA
23 EAST 56th Street, New York City
(222—228)

POLISHERS
IZVEŽBANI NA PLASTIKI
STALNO DELO
GEM PLASTIC CO.
195 CHRISTIE St., N. Y. C.
(222—230)

POMOČNIKI
tudi VOZNIK
STALNO DELO — DOBRA PLAČA
AL'S AUTO EXPRESS CO.
234 W. 29th St., N. Y. C.
(222—227)

PORTER — HANDYMAN
(4—12 ponoči — Dobra plača) — Stalno
in tudi povojno delo — važno delo
Dobre delavške razmere. Plačane počitnice po 6 mesecih. — Prijazna očitka. — GREENWICH HOUSE
27 BARROW St., N. Y. C. Ch 2-4140
Charles McKay. (225—231)

ELEVATOR OPERATORS
PORTERS — FIREMEN
Dobra plača — stalno delo — Plačani
prijazni — Počitnice s plačo — Zanesljivo podjetje. — ADAMS & CO.
1107 BROADWAY
Ch 3-2000 New York
(222—231)

POTREBUJEMO
POLISHER ali FINISHER
40 UR NA TEĐEN — NADURNO
DELO — ISKUŠENI IN NEISKUŠENI
Vprašajte: CAESAR ART SHOP
737 — 1st Ave. (COR. 42nd St.)
N. Y. C. (225—229)

HIŠNIK — HOUSEMAN
DOBRE DELAVSKE RAZMERE
Zglastite se po 9. dopoldne pri
HOUSEKEEPER-JU
SLOAN HOUSE - YMCA
356 W. 34th St., New York City
(225—227)

PORTER J I
Neiskušeni in iskušeni, nočno delo —
dobре delavške razmere — stalna dobra
plača — povojna bodočnost — pri-
ložnost za napredovanje. Vprašajte:
Foreman's House: A. MEYERS, 315
E. 31st St., BROOKLYN, N. Y.
Tel. INgersoll 2-0747 (224—230)

**PRODUCTION HANDS
ZA MACHINE SHOP**
STALNO DELO — NADURNO DELO
AFFILIATED MACHINE & TOOL CO.
260 WEST ST. NEW YORK CITY
(225—227)

GARAGE ATTENDANTS
ISKUŠENI DELAVCI
STALNO DELO — DOBRE DELAV-
SKE RAZMERE
KENT GRAND CENTRAL GARAGE
210 E. 44th St., near 3rd Ave.
New York City (225—227)

ROOFERS & HELPERS
ISKUŠENI
419 W. 126th St.
New York City
(225—227)

**FANTJE — ISKUŠENOST
NEPOTREBNA**
ASSEMBLY — PACKING
LAHKO DELO NA STROJE
POVOJNO DELO
NATIONAL HARDWARE CO., 86-30
133rd Ave., OZONE PARK, L. I.
(226—228)

**AUTOMOBILE
MECHANICS**
SAMO IZVEŽBANI
ZELO DOBRA PLAČA — STALNO
EXCELSIOR AUTOMATIC SERVICE
536 W. W. 23rd St. N. Y. C.
(226—228)

**ŠIVALKE NA OTROŠKE
KLOBUKE IN ČEPICE**